

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema LXXXVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

expectant, Heb. 10. v. 27. Referuantur ad iudicium, 2. Pet. 2. v. 4. Tum cum corpore iuncta anima cruciabitur,

Vsum huius loci de animæ immortalitate ipse Salomon hoc eodem cap. 12. ostendit: Quia piorum tantum anima redit ad Creatorem, Ergo memento Creatoris, &c. versic. 1. Serua animam puram & sanctam: Sanguine Christi mundatam, 1. Joan. 1. v. 8. 1. Cor. 6. Vide 1. Pet. 1. v. 2. & 2. v. 11. Et commenda illam Domino in tota vita. Psal. 31. v. 6. & in morte, Act. 7. v. 59. 1. Pet. 4. v. 19. Sic anima cum corpore in perpetua viuet gloria. A M E N.

F I N I S.

THEMA LXXXVII.

Eccles. 12. v. 13. ad finem.

*Audiamus, &c. Time Deum & serua manda: a eius,
& que sequuntur ad finem libri.*

D I S P O S I T I O.

Proverbio nostris admodum vsitato dicitur, conciones breuissimas omnibus esse gratissimas. Hoc itaque loco Salomon conciunculam habet breuissimam, quæ tantum quatuor aut quinque verbis, imo fere tantum tot syllabis constat, *Sörcht: Gott; halt s; in Erbott.* Merito itaque debet nobis esse grata. Et tanto magis, quod ipse refert, in his paucis verbis contineri summam *omnis doctrinæ.*

Deinde docet etiam, ad quos hæc totius doctrinæ diuinæ summa pertineat.

Tertio etiam rationem addit, quare firmissime tenenda sit hæc doctrina. Hæc omnia mira breuitate complexus est Salomon, & his verbis finem suo Ecclesiastæ imponere atque sic multa simul docere voluit. Hæc etiam nos in præsentis funere breuiter tractabimus.

I. Pars.

Summam omnis doctrinæ cælestis in hoc consistere
S 5 affe-

offerit Salomon, vt i. timeamus Deum, 2. & mandata ipsius seruemus.

Plurimi conqueruntur, se non omnia memoriz mandare, nec etiam retinere, aut addicere posse, quæ ex sacris frequenter audiunt. Compendio itaq; sapiens illa omnia voluit complecti, & quidem tam breui, vt omnes possint capere.

Sicut autem sæpius in prouerbis & Ecclesiaste, ita etiam hoc loco, & in fine inculcat hominibus timorem Domini.

Timere autem Dominum in scripturis, significat colere & venerari Deum. Timor pro cultu accipitur. Vide supra Disposition. Themat. 77. in hac, parte promptuarii.

Qui enim Deum timer, & meruit iustam ipsius iram & indignationem, recte facit, & cauet à peccatis.

Est itaque timere Deum hoc, Expauescere cognitione iræ Dei aduersus peccata: & vitare illa metu iudicii diuini: Deoque se humiliter subiicere, iuxta illius voluntatem omnes actiones (quantum in hac carnis imbecillitate fieri potest) instituere, & post peccatum commissum *matu*re recipere.

Hic timor piorum filialis dicitur, & opponitur seruili, Rom. 8. v. 15. Seruilis enim timor est, vbi Deum fugiunt impii & aduersantur, & sine fide tantum illius iudicia timeant, & tanquam carnificem metuunt. Sic Diaboli quoque Marc. 1. v. 24. & impii, Cain, Saul, Judas, timeant Deum.

At pii timeant Deum quem diligunt filiali timore. Augustinus, & illum secuti timorem definiunt; quod non ex metu pœnæ, sed charitate oriatur, seruilem autem tantum ex metu pœnæ esse dicunt.

Sunt autem hi affectus mixti in piis: vt simul diligant Deum vt patrem, timeant tamen vt Dominum, qui a lenigunt etiam interdum iram ipsius aduersus peccata. Sicq; ex fide Deum timeant & honorant, Malach. 1. v. 6. I timor & honor.

Ex.

Explicat autem seipsum Salomon, quid intelligat per timorem Dei: Serua mandata illius Ex timore illo nascitur obedientia mandatorum Dei. Ex hac obedientia cognoscitur timor.

Mandata autem ipsius expressa sunt in verbo, & compendium omnium est Decalogus.

V s v s huius loci erit, vt sciamus, non tantum esse difficultatem in cognitione voluntatis diuinæ, sed paucis rem expediti, vt Deum timeamus. Huc pertinet id Deuter. 30. v. 11. & Mich. 6. v. 8. Jerem. 21. v. 8. *Esst gut zu behalten.* Ideoque nullam in nouissimo die excusationem habebit quisquam. Initium omnis sapientie timor Domini, Prouerb. 9. Syr. . Psal. 111. Hic timor docebit quid faciendum: scilicet, quod Deus mandauit: & quid omittendū, scilicet quod Deus prohibuit. Ad omnia utilis timor iste, & peccatum impedit, Syrach. 1. vers. 27. atque omnia bona secum fert. Plura de timore Dei, vide supra in hac parte Promptuarii, in Dispositione Thematiss LXXVII.

II. Pars.

Audiuimus breuem conciunculam, sed quæ multum habet in recessu. At solent nonnullæ hominum leges alioquin non omnes homines obligare: sic forsitan existimabit aliquis hæc ad alios potius pertinere, quam ad nos.

Respondet Salomon, Hoc omnibus esse dictum: vt Deum timeant, & mandata illius obseruent

L o c v s. Multi in his terris, præsertim potentes & diuites, aut securi vel temerarii, putant sibi nec Deum timendum, nec homines. Pharao, quis ille Deus? Exod 5. v. 2. Iudex ille, Luc. 18. v. 2. & multi impii, Psal. 36. v. 2. At omnibus hoc mandatum: tam Regibus quam rusticis. Quod si illi contemnunt Deum, facile potest ipsis incutere terrorem, vt discant, quem timere debeant.

Expertus est hoc Pharao. Vt trepidat, vt humiliat se coram Mose? Exod. 9. v. 27. & 10. v. 16. Rex ille Sancheribus

bus superbus, Esa. 36. v. 8. & 37. Vide, quid audiat, v. 29. & quomodo fugiat, vers. 37. Vide terrorem incussum hostibus, 2. Reg. 7. v. 6. Et 2. Par. 14. v. 14. Gott läßt sich nit trugē. Humiliare potest superbos, Dan. 4. in fine.

ADMONITIO hæc est pro securis & contremtoribus Dei. Si hic non terreantur vt timeant, illic cum trepidatione videbunt, in quem pupugerunt, Zach. 12. v. 10.

CONSOLATIO est pro oppressis: quando illi opprimuntur ab his, qui DEVM non timeant, Cogitent ergo, Mann wird sie ein mal lehren Gott fürchten. Cogitent de circulo in naribus, Esa. 37. v. 29.

III. Pars.

Rationem subnectit Salomon grauissimam, quare omnes omnino homines debeant timere Deum: Quia omnia opera eorum bona & mala, etiam occulta, in iudicium vocabit. Grauis sententia.

LOCVS I. Qui non vult timere Deum, cogitet de hoc iudicio: de quo fatemur in Symbolo, Veniet iudicare viuos & mortuos. Act. 17. v. 31.

I. Congregabuntur omnes, 2. Corin. 5. v. 10. Congregabuntur a quatuor ventis, Omnes populi, Matth. 25. v. 31. Apocal. 20. v. 12.

III. Omnia opera illorum ibi producentur. Vnde: Ex libris. Vide Apoc. 20. v. 12.

Omnia erunt in recenti memoria Dei. Etiam omne verbum otiosum, Matth. 12. v. 36

IV. Nec manifesta tantum, sed & occulta. Vide 1. Tim. 5. v. 25, quædam sicut manifesta, Matth. 10. v. 26

V. Reddenda erit ratio: tam Regi quam rustico suæ villicationis, Luc. 16. v. 2. Imo cui multum commissum, Vide Luc. 12. v. 48.

O iudicium tremendum malis. Quis stabit: Psal. 130. v. 3. Ad mille non vnum, Job. 9. v. 3. Quid faciendum? Orandum. Ne intres, Psal. 143. v. 2. Quærendus aduocatus, 1 Joan. 2. v. 1.

F I N I S.

THE.